TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Dnro 1324/93/22

28.2.2022

Perustuslakivaliokunta
Eduskunta

PeV@eduskunta

Asiantuntijapyyntö ja lausuntopyyntö 10.2.2022

Yleistä tietosuojalainsäädännöstä

Kun henkilötietojen käsittelystä säädetään, tulee asiassa ottaa huomioon 25.5.2018 alkaen sovellettava yleinen tietosuoja-asetus (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta) ja arvioida perusteet kansallisen liikkumavaran käyttämiseksi.

Lainvalmistelussa on huomioitava yleisestä tietosuoja-asetuksesta tulevat reunaehdot kansalliselle lainsäädännölle. Kansallinen lainsäädäntö on mahdollista vain niiltä osin, kuin se asetuksessa nimenomaisesti sallitaan ja niiltä osin, kuin esitetyt säännökset ovat välttämättömiä yleisen tietosuoja-asetuksen säännösten täydentämiseksi.

Kansallinen liikkumavara perustuu tietosuoja asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c[1] ja e[2] alakohtiin sekä arkaluonteisten tietojen osalta 9 artiklan 2 kohdan alakohtiin sekä rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvien henkilötietojen osalta 10 artiklaan. Lisäksi asetuksessa on useita artiklakohtaisia tarkennuksia kansallisesta liikkumavarasta. Lainsäädännön on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhtainen asetettuun tavoitteeseen nähden. Lainsäädännön on oltava myös selkeää, täsmällistä ja sen soveltamisen on oltava ennakoitavaa.

Kun henkilötietojen käsittelystä säädetään kansallisessa laissa tietosuoja-asetuksen antaman liikkumavaran puitteissa, käsittelyn oikeusperuste voi sisältää 6 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaan erityisiä säännöksiä, joilla mukautetaan asetuksen sääntöjen soveltamista, muun muassa:

· yleisiä edellytyksiä, jotka koskevat rekisterinpitäjän suorittaman tietojenkäsittelyn lainmukaisuutta;

[1] Käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi;
[2] Käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi;

· käsiteltävien tietojen tyyppiä;

· asianomaisia rekisteröityjä;

· yhteisöjä joille ja tarkoituksia joihin henkilötietoja voidaan luovuttaa;

· käyttötarkoitussidonnaisuutta;

· säilytysaikoja; sekä

· käsittelytoimia ja -menettelyjä, mukaan lukien laillisen ja asianmukaisen tietojenkäsittelyn varmistamiseen tarkoitetut toimenpiteet.

Asiassa on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon henkilötietojen käsittelyä koskevat periaatteet, (esimerkiksi tietosuoja-asetuksen 5 artikla) mm. käyttötarkoituksen määrittely, tarpeellisuus ja tietojen minimointi sekä täsmällisyys. Myös rekisteröityjen informointia koskevat säännökset ovat tarkentuneet ja täsmentyneet tietosuoja-asetuksen henkilötietojen käsittelyn läpinäkyvyysperiaatteen mukaisesti.

Komissio on asetuksen täytäntöönpanoa koskevan työn yhteydessä toistuvasti painottanut, että kansallista liikkumavaraa tulee käyttää hyvin rajatusti. Tietosuoja-asetuksen määritelmiä ei saa määritellä uudelleen ja suoraa toistamista tulee välttää. Viittaukset asetukseen ovat kuitenkin mahdollisia. Kaikessa kansallisessa lainsäädännössä on huomioitava asetusinstrumentin tarkoitus eli se, että asetusta tulee soveltaa yhdenmukaisesti jäsenvaltioissa.

Lainsäädäntöesityksiä on tarkasteltava myös perusoikeusnäkökulmasta. Euroopan unionin perusoikeuskirjan rinnalla on huomioitava kansallinen perustuslaki ja perustuslakiavaliokunnan sekä hallintovaliokunnan lausuntokäytäntö. Perustuslain 10 §:n 1 momentti sisältää lainsäädäntötoimeksiannon, jonka mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneessa lausuntokäytännössään pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia mukaan luettuna tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaikaa henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa. Henkilötietojen käsittelyä koskevan sääntelyn lain tasolla tulee olla kattavaa, täsmällistä ja tarkkarajaista.

Hallituksen esityksessä on varsin kattavasti käyty läpi tietosuoja-asetuksen asettamia reunaehtoja ja tietosuojaa on käyty läpi monipuolisesti. Myös tietosuojavaltuutetun toimiston lausuntovaiheessa antamat ohjeet on otettu asiassa hyvin huomioon.

Riskien arviointi

Tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 1 kohdan mukaan ”Jos tietyntyyppinen käsittely etenkin uutta teknologiaa käytettäessä todennäköisesti aiheuttaa – käsittelyn luonne, laajuus, asiayhteys ja tarkoitukset huomioon ottaen – luonnollisen henkilön oikeuksien ja vapauksien kannalta korkean riskin, rekisterinpitäjän on ennen käsittelyä toteutettava arviointi suunniteltujen käsittelytoimien vaikutuksista henkilötietojen suojalle.”

Yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 10 kohdan mukaisesti lainsäätäjä voi osana lainvalmistelu työtä (säätäessään 6 art. e ja c alakohtaan perustuvasta käsittelyperusteesta) tehdä tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin. Mikäli vaikutustenarviointi toteutetaan lainsäädäntötyön yhteydessä, ei vaikutustenarviointia ole välttämätöntä tehdä enää kyseisten käsittelytoimien yhteydessä.

Sääntelyn yksityiskohtaisuutta arvioitaessa tulee huomioida, minkälaisen riskin esitetty henkilötietojen käsittely voi aiheuttaa rekisteröityjen oikeuksien ja vapauksien kannalta, henkilötietojen käsittelyn luonne, laajuus, tarkoitus ja asiayhteys huomioon ottaen.

Riski olisi arvioitava objektiivisen arvioinnin perusteella, jolla todetaan, liittyykö tietojenkäsittelytoimiin korkea riski. Korkea riski on etenkin rekisteröityjen oikeuksia ja vapauksia heikentävä riski.

Vaikutustenarviointi vaaditaan erityisesti tapauksissa

a) luonnollisten henkilöiden henkilökohtaisten ominaisuuksien järjestelmällinen ja kattava arviointi, joka perustuu automaattiseen käsittelyyn, kuten profilointiin, ja johtaa päätöksiin, joilla on luonnollista henkilöä koskevia oikeusvaikutuksia tai jotka vaikuttavat luonnolliseen henkilöön vastaavalla tavalla merkittävästi; tai

b) laajamittainen käsittely, joka kohdistuu 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin erityisiin henkilötietoryhmiin

Erityisten henkilötietoryhmien lisäksi riskejä liittyy esimerkiksi laajamittaiseen henkilötietojen käsittelyyn, joka koskee suurta rekisteröityjen määrää. Korkea riski liittyy myös käyttöoikeuksien osalta suureen määrään tietojärjestelmän käyttäjiä ja heille myönnettyihin käyttöoikeuksiin. Tietojärjestelmän lainmukaisen käytön valvonnassa olennaisena suojatoimena kuuluu lokitietojärjestelmä ja siihen liittyvä käytönvalvonta.

Suojatoimia voivat olla esimerkiksi:

o Lokitietojärjestelmät ja muu käytönvalvonta

o Tietojen käyttöä ohjaavat käyttölupaehdot

o Säännölliset, ulkopuolisen tahon suorittamat auditoinnit

o Raportointivelvoitteet valvontaviranomaisille

Hallituksen esityksessä on tuotu ilmi, että tietosuojalainsäädännön ja tietosuojavaltuutetun toimiston lainvalmistelulausunnoissaan edellyttämä riskien arviointi on tehty. Tietosuojavaltuutetun toimisto katsoo, että riskienarviointi on tehty asianmukaisesti.

Hallituksen esityksen mukaan uuden asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden käyttöön liittyy todennäköisesti korkea riski rekisteröityjen oikeuksien ja vapauksien kannalta rekisteröityjen ja käsittelijöiden suuren määrän sekä käsiteltävien tietojen luonteen vuoksi. Lisäksi riskejä liittyy eri organisaatioiden – KEHA-keskus, työ- ja elinkeinotoimistot, kokeilukunnat – väliseen käytännön vastuunjakoon ja ohjaussuhteisiin henkilötietojen käsittelyssä. Vastuunjakoa ehdotetaan selkeytettävän 2 ja 3 lakiehdotuksessa määrittelemällä kokeilukunnat kokeilulaissa rekisterinpitäjiksi ja Kansaneläkelaitos ja kunnat TYP-laissa rekisterinpitäjiksi niiden tosiasiallista roolia vastaavasti.

Tämä parantaisi rekisteröityjen oikeusasemaa, kun rekisteröityjen oikeuksista vastaavat tahot olisi selkeämmin lainsäädännössä määritelty. Arvioinnin perusteella nykyisen asiakastietojärjestelmän korvaaminen uudella, nykyaikaisemmalla järjestelmäkokonaisuudella ei aiheuta kielteisiä vaikutuksia henkilötietojen suojalle tai tietoturvalle. Järjestelmän muutoksesta aiheutuvat riskit liittyvät uuden asiakastietojärjestelmä-kokonaisuuden käytön opetteluun ja uuteen teknologiaan. Näistä ensimmäiseen voidaan vastata esimerkiksi huolellisella järjestelmän käyttäjien perehdytyksellä ja käytön tuen vahvistetulla resursoinnilla käyttöönottovaiheessa.

Tietojärjestelmän lainmukaisen käytön valvonnassa olennaisena suojatoimena kuuluu lokitietojärjestelmä ja siihen liittyvä käytönvalvonta. Tietosuojavaltuutetun toimiston näkemyksen mukaan tällä hetkellä käytönvalvonta on järjestetty asianmukaisesti tietosuojavaltuutetun tarkastuksessaan antaman ohjauksen mukaisesti.

Käsittelyn perusteet

Hallituksen esityksessä on tuotu asianmukaisesti esiin, että käsittelyn perusteena on tietosuoja asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta. Tällä on vaikutuksia mm. rekisteröityjen oikeuksien käyttöön. Ehdotetussa lainsäädännössä on täsmennetty, että rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-setuksen 18 artiklassa säädettyä oikeutta tietojen käsittelyn rajoittamiseen. Tästä on näin ollen säädetty asianmukaisesti.

Lisäksi käsittelyn perusteena on työnhakijan suostumus tietosuoja asetuksen 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti. Tietosuoja-asetuksen resitaalin 43 mukaisesti suostumusta ei tule käyttää käsittelyn perusteena viranomaistoiminnassa. Suostumuksen osalta tietosuojavaltuutetun toimisto toteaa, että koska suostumusta ei yleensä voida käyttää käsittelynperusteena viranomaistoiminnassa, on suostumus tässä yhteydessä katsottava olevan erityinen säädetty suojatoimi. Tämä on mahdollista tietosuojalainsäädännön mukaan.

Erityisiä henkilötietoryhmiä koskeva käsittely, mm. terveystietojen kohdalta käsittelyn perusteeksi tulee tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan g alakohta (kansallisien lainsäädäntö) sekä rekisteröidyn nimenomainen suostumus. Vaikka asiasta on säädetty säädösehdotuksessa, käsittelyn perusteesta olisi ollut hyvä olla maininta lain esitöissä.

Käyttötarkoitukset

Hallituksen esityksen mukaan säädettäisiin nykyistä vastaavista käyttötarkoituksista. Käyttötarkoituksia on tuoreeltaan arvioitu yleisen tietosuoja-asetuksen kannalta hallituksen esityksessä HE 12/2020 vp ja niitä koskevat muutokset ovat tulleet voimaan 1.7.2020. Tästä syystä käyttötarkoituksia ei tässä esityksessä arvioida yleisen tietosuoja-asetuksen kannalta.

Asiakokonaisuuden laajuuden ja asianmukaisen ymmärtämisen vuoksi olisi ollut tarkoituksenmukaista avata tietosuojan kannalta oleelliset käyttötarkoituksen määrittelyt myös tähän hallituksen esitykseen viittauksen sijaan.

Lakiehdotuksessa on myös otettu huomioon tietosuojavaltuutetun toimiston ohjaus siitä, että henkilötietojen käsittelystä valvontaan, kehittämiseen, seurantaan, tilastointiin, ennakointiin ja ohjaukseen tulee säätää lain säännöksessä.

Rekisterinpitäjät

Hallituksen esityksen mukaan voimassa olevan lainsäädännön mukaan työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmän yhteisrekisterinpitäjiä ovat KEHA-keskus ja työ- ja elinkeinotoimistot. Esityksen mukaisesti kokeilulaissa tarkoitetuista kokeilualueiden kunnista tulisi työ- ja elinkeinotoimistojen sijaan yhteisrekisterinpitäjiä KEHA-keskuksen kanssa kokeilulaissa tarkoitettuihin asiakasryhmiin kuuluvien asiakkaiden tietojen osalta. Kokeilualueiden kuntien määrittely rekisterinpitäjäksi ei muuttaisi henkilötietojen käsittelyn perustetta tai käyttötarkoituksia. Lisäksi kokeilualueiden kunnilla säilyisi edelleen velvollisuus käyttää kokeilulaissa tarkoitettujen tehtävien järjestämisessä ja tuottamisessa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 luvussa tarkoitettuja tietojärjestelmäpalveluja asiakastietojen käsittelyssä. Kokeilualueiden kunnat vastaisivat omalta osaltaan käsittelemiensä ja tallettamiensa tietojen oikeellisuudesta ja eheydestä sekä niihin liittyvistä tietopyynnöistä. Kokeilukuntien tallettamat tiedot säilytetään yhteisessä tietovarannossa ja tiedot arkistoidaan arkistolain (831/1994) mukaisesti.

KEHA-keskus vastaisi jatkossakin valtion tarjoamien tietojärjestelmäpalvelujen yleisen tietosuoja-asetuksen 25 artiklassa tarkoitetusta sisäänrakennetusta ja oletusarvoisesta tietosuojasta, 32 artiklassa tarkoitetusta käsittelyn turvallisuudesta, 35 artiklassa tarkoitetusta tietosuojaa koskevasta vaikutustenarvioinnista, 36 artiklassa tarkoitetusta ennakkokuulemisesta sekä 12 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista ja muista sellaisista yleisessä tietosuoja-asetuksessa säädetyistä rekisterinpitäjän velvollisuuksista, jotka koskevat käytettävän tietojärjestelmän tietoturvallisuutta, koska se tosiasiassa käyttäisi rekisterinpitäjälle kuuluvaa määräysvaltaa ja voisi toteuttaa mainitut rekisterinpitäjän velvoitteet. Yhteisrekisterinpitäjyyden laajentaminen kokeilualueiden kuntiin ei muuttaisi KEHA-keskuksen roolia asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden teknisenä ylläpitäjänä.

Tietosuojavaltuutetun toimisto katsoo, että yhteisrekisterinpitäjyyden ulottaminen tosiallista henkilötietojen käsittelyn toimintaa vastavaksi ja lakiehdotuksen täsmennykset kuntien rekisteripitäjyydestä ovat asianmukaisia tietosuojan kannalta. Tämä koskee myös vastaavasti TYP-lain rekisterinpitäjän määrittelyä siten että kunnat ovat rekisterinpitäjiä.

Yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitetaan rekisterinpitäjällä luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot. Jos tällaisen käsittelyn tarkoitukset ja keinot määritellään unionin tai jäsenvaltioiden lainsäädännössä, rekisterinpitäjä tai tämän nimittä-mistä koskevat erityiset kriteerit voidaan vahvistaa unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti (4 artikla 7 alakohta). Määritelmä antaa mahdollisuuden säätää kansallisessa lainsäädännössä rekisterinpitäjästä.

Tietosuojavaltuutetun toimiston lainsäädäntölausuntoja varten antamassa ohjeessa (16.10.2017 v1.0, s. 9) korostetaan, että rekisterinpitäjän vastuun on oltava osa

toiminnallista vastuuta. Kun rekisterinpitäjästä säädetään laissa, määrittelyyn tulee suhtautua erityisen tarkkaavaisesti ja varmistua siitä, että vastuu kohdentuu oikealle taholle. Ohjeen mukaan rekisterinpitäjän määrittelyn riskinä on, että rekisterinpitäjä on määritelty vain muodollisesti ja ilman, että toimijan tosiasiallista roolia henkilötietojen käsittelyssä käytännön tasolla on tunnistettu. Ohjeen mukaan rekisterinpitäjäksi tulee osoittaa sellainen taho, joka tosiasiallisesti käyttää rekisterinpitäjälle kuuluvaa määräysvaltaa ja voi toteuttaa rekisterinpitäjälle kuuluvat velvoitteet.

Rekisterinpitäjiä voi olla useampia. Yleisen tietosuoja-asetuksen 26 artiklan mukaan jäsenvaltion lainsäädännössä voidaan määritellä yhteisrekisterinpitäjien vastuualueet. Lainsäädännöstä on käytävä asianmukaisesti ilmi yhteisten rekisterinpitäjien todelliset roolit ja suhteet rekisteröityihin nähden. Rekisteröity voi käyttää asetuksen mukaisia oikeuksia suhteessa kuhunkin rekisterinpitäjään ja kutakin rekisterinpitäjää vastaan riippumatta yhteisrekisterinpitäjien vastuunjaosta. Artikla antaa mahdollisuuden säätää kansallisessa lainsäädännössä yhteisrekisterinpitäjyydestä ja yhteisrekisterinpitäjien vastuualueista. Näin ollen säädökset yhteisrekisterinpitäjyydestä näyttäisivät olevan asianmukaiset tietosuojan kannalta.

Automatisoidut yksittäispäätökset ja profilointi

Profilointia ja automatisoituja yksittäispäätöstä koskeviin tietosuoja-asetuksen säännöksiin. 22 artiklan mukaan rekisteröidyllä on oikeus olla joutumatta sellaisen päätöksen kohteeksi, joka perustuu pelkästään automaattiseen käsittelyyn, kuten profilointiin, ja jolla on häntä koskevia oikeusvaikutuksia tai joka vaikuttaa häneen vastaavalla tavalla merkittävästi. Tällöin edellytyksenä on, että asiasta on säädetty rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa vahvistetaan myös asianmukaiset toimenpiteet rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien sekä oikeutettujen etujen suojaamiseksi. 21 artiklan mukaan rekisteröidyllä on milloin tahansa vastustamisoikeus em. henkilötietojensa käsittelyyn. Tällöin rekisterinpitäjä ei saa enää käsitellä henkilötietoja, paitsi jos rekisterinpitäjä voi osoittaa, että käsittelyyn on olemassa huomattavan tärkeä ja perusteltu syy, joka syrjäyttää rekisteröidyn edut, oikeudet ja vapaudet tai jos se on tarpeen oikeusvaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi.

Profilointia ja automatisoitua päätöksentekoa koskevat myös asetuksen resitaalit 71 - 73, 63. Tällaiseen käsittelyyn olisi aina sovellettava asianmukaisia suojatoimia, joihin olisi kuuluttava käsittelystä ilmoittaminen rekisteröidylle ja oikeus vaatia ihmisen osallistumista tietojen käsittelemiseen, rekisteröidyn oikeus esittää kantansa, saada selvityskyseisen arvioinnin jälkeen tehdystä päätöksestä ja riitauttaa päätös.

Esitysluonnoksessa käy ilmi itse lain säännöksestä, että kyseessä on asiakkaan profilointia koskeva säännös.

Hallituksen esityksen mukaan työmarkkinatori-palvelualustalle suunniteltu kohtaantotoiminnallisuus hyödyntäisi yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitettua profilointia: alustalla olevat työmahdollisuudet näytettäisiin henkilölle hänen profiilissaan ilmoittamien tietojen perusteella määräytyvässä järjestyksessä. Työnhakuprofiileissa oleviin henkilötietoihin kohdistuisi näin ollen automaattista käsittelyä, joka tuottaisi käsiteltyihin henkilötietoihin perustuen järjestetyn listan työmahdollisuuksista siten, että sopivimmat työpaikat näkyisivät listalla ensimmäisinä. Työntekijää etsivälle työnantajalle

näytettäisiin puolestaan alustalla olevia työnhakuprofiileita työnantajan ilmoittamien tietojen perusteella määräytyvässä järjestyksessä.

Kohtaantotoiminnallisuus ei estäisi henkilöä näkemästä alustalla julkaistuja työmahdollisuuksia, vaan henkilö voisi nähdä kaikki alustalla julkaistut työmahdollisuudet eikä työmahdollisuuksiin reagoimisella tai reagoimattomuudella olisi hänelle oikeusvaikutuksia. Työnhakuprofiilin näkyminen työnantajalle tulostuvassa sopivimpien profiilien listauksessa ei myöskään aiheuttaisi profiilin laatineelle henkilölle oikeusvaikutuksia. Palvelualustalla tapahtuvaa profilointia ei käytetä päätöksenteon perusteena eikä kyse ole myöskään automaattisesta päätöksenteosta. Esityksen mukaan toiminnallisuuden käyttöönoton ei näin ollen katsota edellyttävän kansallista lainsäädäntöä.

Tietosuojavaltuutetun toimiston käsityksen mukaan kyse on sellaisesta profilointia koskevasta toiminnallisuudesta, jolla voi olla häntä koskevia oikeusvaikutuksia ja joka voi vaikuttaa merkittävästi rekisteröityyn. Käyttöönoton voidaan arvioida edellyttävän uutta sääntelyä muun muassa kohtaantotoiminnallisuudesta ja niiden julkaisemista rekisteröidylle. Tietosuojavaltuutetun toimisto katsoo, että asiasta olisi tullut olla säännökset lakiehdotuksessa. Tietosuojavaltuutetun toimisto on lausunnossaan ministeriölle katsonut, että profilointi saattaa aiheuttaa suuren määrän kysymyksiä profiloinnin toiminasta.

Rekisterinpitäjyys Työmarkkinatorin työnhakuprofiileista

Hallituksen esityksen mukaan Työmarkkinatori-palvelualustalla laadittavien ja julkaistavien työnhakuprofiilien tiedoista muodostuisi uudenlainen, viranomaispalveluissa käytettävästä tietovarannosta erillinen tietovaranto, jolla olisi viranomaispalvelujen tietovarannosta poikkeava sisältö ja käyttötarkoitus. Palvelualustan ja työnhakuprofiilien tietovarannon kehittämisen ja ylläpidon olisi oltava KEHA-keskuksen lakisääteinen tehtävä. Koska kyse olisi viranomaisen lakisääteiseen tehtävään perustuvasta henkilötietojen käsittelystä (yleisen tietosuoja-asetuksen 6.1 artiklan c alakohdassa tarkoitettu käsittelyperuste), olisi tarpeen säätää työnhakuprofiilien tietovarannon käyttötarkoituksista ja tietosisällöstä. Myös rekisterinpitäjyyden määrittely lainsäädännössä olisi tarpeen selkeyden vuoksi.

Uuden järjestelmäkokonaisuuden käyttöönoton myötä on tarkoitus mahdollistaa työnhakuprofiilin tietojen siirtäminen erillisestä tietovarannosta viranomaispalvelujen tietovarantoon, jos profiilin laatinut henkilö aloittaa työnhaun ja haluaa siirtää tietonsa. Tästä mahdollisuudesta ja henkilön suostumuksesta sen edellytyksenä olisi säädettävä.

Lakiehdotuksessa säädettäisiin työnhakuprofiilin laatimisen edellytyksistä. Henkilö voisi ilmoittautumatta työnhakijaksi luoda oman työnhakuprofiilinsa. Profiilin laatiminen ei siis edellyttäisi, että henkilö olisi rekisteröity työnhakijaksi tai että hän olisi työtön. Profiilin laatiminen olisi vapaaehtoista. Työnhakuprofiilin luominen edellyttäisi palvelualustalle kirjautumista, joka puolestaan edellyttäisi vahvaa tunnistautumista ja KEHA-keskuksen alustan käytölle asettamien käyttöehtojen hyväksymistä. Tunnistautuminen tarvitaan, jotta voidaan varmistua siitä, että profiilin on laatinut kyseinen henkilö itse. Kyse olisi siis suojatoimesta.

Lakiehdotuksessa säädettäisiin työnhakuprofiilin tietosisällöstä. Lisäksi henkilö voisi halutessaan sisällyttää profiiliinsa vapaamuotoisen esittelyn itsestään sekä linkkejä palvelualustan ulkopuolisiin palveluihin. Tietoihin ei saisi sisällyttää tietoja, jotka on laissa säädetty salassa pidettäviksi. Alustan ylläpitäjän eli KEHA-keskuksen tulisi huolehtia siitä, että profiilin laatijaa tiedotetaan työnhakuprofiilin laatimisvaiheessa esittelyn ja linkkien sisältämien tietojen rajauksista sekä henkilöyden paljastumisen mahdollisuudesta samassa yhteydessä, kun tarjotaan mahdollisuus lisätä linkkejä profiiliin.

Työnhakuprofiilin tietoja ei pidettäisi julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 25 kohdassa tarkoitettuina tietoina työhallinnon henkilöasiakkaasta. Työnhakuprofiilin voisi laatia kuka tahansa, eikä profiilista kävisi ilmi, onko henkilö rekisteröity työnhakijaksi tai onko hän työtön.

Työmarkkinatori-palvelualustan osalta työnhakuprofiilin henkilötietojen käsittelyä koskevat säännösehdotuksen vaikuttavat tietosuojan kannalta asianmukaiselta.

Tietosuojavaltuutetun toimiston yhteystiedot

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Sähköposti: tietosuoja@om.fi

Puhelinvaihde: 029 566 6700

Verkkosivut: www.tietosuoja.fi